

בס"ד

רבנו נחמן מברסלב

לקח

פירושים על פרשת השבוע

יבא
לְדָדְלָךְ

ופתויים של השקר המחשיך אנפי בריתא עד שקשה מאד לעמוד עליהם מי שאינו משתדל לחוס על עצמו לחפש תמיד האמת לאמתו לבל יטעה את עצמו. וזהו: לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, כי כמה מיני חשך ושקרים הנמשכים "מארצך" — דהינו מהעיר והמדינה שנתגדל בה, כי זה ידוע שהקלפה קדמה לפרי ובכל ארץ ובכל מקום ארץ-על-פי שיש שם הרבה טוב אבל יש בכל מקום כמה מיני חשכות המחשיכים את האמת דהינו מה שבכל ארץ רבם רודפים אחר תאוות ובפרט אחר הממון והכבוד וכו' כאלו זה הדרך נתן מסיני חס ושלו, וצריך להתרחק מזה ולצאת מארצך, ותלך לך לעצמך לנקדת האמת שזה עקר עצמך, כי אם תסתכל על האמת תבין היטב כי לא זה הדרך לבוא לתכלית הנצחי לעולם הבא. וכן "וממולדתך" — דהינו שיצא מתרע והחשך שיש בו מצד ההולדה בחינת הן בעוון חוללתי וכו', וכמו שכתוב על פסוק הקה ואביהם וכו' (בסימן י). וכן "ומבית אביך" — שהוא משפחתו, כי יש כמה שטותים ושקרים שגדבק בו מצד משפחתו שפחזיקים עצמן למיחסים גדולים וכאלו כל הכבוד שיה להם וכיוצא בזה שאר שטותים ובלבולים, ומבלם צוה לו ה' יתברך שיצא וילך מהם לך דיקא דהינו לעצמך שהוא עצם נקדת האמת שהוא כל האדם כנ"ל, ואז תבוא אל הארץ אשר ארצך — שהוא ארץ-ישראל, ואעשה לגוי גדול — זה שאומרים אלקי אברהם שהוא שלמות התפלה ואמונה וכו', ונברכו וכו' — שהוא בחינת נסים וכו', כי לכל זה תזכה על-ידי האמת:

וכל זה אי אפשר לברר בכתב רק כל אחד החפץ באמת יבין. כי כבר מבאר בדבריו ז"ל שבני אדם הם מונעים גדולים יותר מהיצר הרע כמבאר שיחותיו הקדושות בזה עין שם. ולא מבעיא שיש מונעים רשעים או קלי עולם וליצנים וכו' המונעים בדבריהם מן האמת, אף גם יראי ה' יכולים לפעמים לבלבל את האדם בעצתם שאינה טובה לפניו לפי דרכו. ויש בזה כמה בחינות בלי שעור. על-כן החפץ באמת צריך לזהר למשך עצמו תמיד לעצם נקדת האמת שלו כפי מה שהוא צריך באמת שזהו לך לך — לך דיקא, דהינו לעצמך לעצם נקדת האמת השיך לך. וכמובא בהמעשה של החכם והתם שאמר התם: זה מעשה שלו וזה מעשה שלי. וכמובא מזה על פסוק: וספרתם לכם, 'לכם' — לעצמכם, עין שם בדברינו (בהלכות ספירה הנכללת בהלכות פסח הלכה ט). על-כן באמת צריכין תפלה ושיחה הרבה ולדבר הדבור באמת, עד שיזכה תמיד למשך עצמו אל האמת לאמתו ויזכה לכל הנ"ל (נר):

יש כמה מיני חשך ושקרים הנמשכים מהארץ והמדינה שנתגדל בה. כי ארץ-על-פי שבכל ארץ ובכל מקום יש בודאי טוב הרבה שהוא בחינת אמת, אבל הקלפה קדמה לפרי, וזה לעמת זה וכו'. ועל-כן יש בכל מקום כמה מיני חשכות המחשיכים את האמת בכל מקום ומקום לפי בחינתו, וכן יש כמה מיני חשך ושקר הגדבק בהאדם מצד ההולדה, בבחינת "הן בעוון חוללתי וגו'"; ויש כמה מיני שטותים ושקרים שגדבק בו מצד משפחתו, כגון שפחזיקים עצמם למיחסים גדולים, וכאלו כל הכבוד שיה להם, וכיוצא בזה שאר שטותים ובלבולים. ומי שרוצה לילך בדרך הקדש, הוא צריך לילך ולצאת ולהטות מדרך כלם, רק להמשיך עצמו אל נקדת האמת לאמתו המשרש בו מצד נשמתו שהוא חלק אלוך ממעל, שהוא עצם האמת. וזה עקר עצמיות האדם, כי כשאומר האדם: "אני", או "לי", או "לך" מכון הכל על עצם האדם שהוא נשמתו, ולא על הגוף שנקרא רק בשר ודם. וזה בחינת "ויאמר ה' אל אברהם לך-לך" "לך" דיקא, לעצמיותך, שהוא רק נקדת האמת לאמתו המשרשת בך; וזה: "מארצך וממולדתך ומבית אביך", כי צריך לפנות שכמו ולהטות לגמרי מכל השקרים והבלבולים הנאחזים בו מצד הארץ שנתגדל בה או מצד ההולדה או מצד המשפחה, רק ימשך עצמו אל נקדת האמת לאמתו, ואז יזכה לבוא אל תכליתו הנצחי, שזה בחינת "אל הארץ אשר ארצך וגו'" (נר):

יבא
לְדָדְלָךְ

וזהו לך לך, לך דיקא, שכל הלובך ונסיעתך יהיה לך ואליך לבד הינו לעצם נקדת האמת שזה עקרה וחיותך. כי עקר האדם הוא הנשמה הקדושה שבו, שזה כל האדם, כמו שכתוב בספרים ומובא בדבריו ז"ל בסימן כ"ב שמה שנקרא אצל האדם אני הוא רק עצם הנשמה, כי בשר האדם נקרא בשר אדם, ועקר האדם הוא הנשמה. והנשמה היא חלק אלקי ממעל שהוא עצם האמת. וזה בחינת נשמות ישראל שהתחילו מאברהם שנאמר עליהם בלה זרע אמת. וזהו לך לך, הינו שתלך לך לעצמך דהינו לעצם האמת שלך המשרש בך שרק זה נקרא 'אני' כשהאדם מדבר על עצמו, וכן רק זה נקרא 'אתה' או 'לך' כשמדברים עמו לנוכח, הינו שבכל הלובך בגשמיות ורוחניות תלך רק לך לעצמך לעצם נקדת האמת המשרש בך ולא תסתכל על שום הסתות

לְדַלֵּךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ

... כי עקר התשובה, שצריכין לצאת מכל המקומות שנתעה לשם ולשוב למקור שנתחשב נשמתו משם. כי כל אחד מישראל שרש נשמתו גבוה מאד מאד, כמובא, רק שירדה לארציות ונשמיית זה העולם בשביל הבחירה כדי שדיקא על-ידי זה תשוב למקורה בשלמות נפלא וכו' וכל אדם שבעולם מגדול ועד קטן בהכרח שיעבר עליו כמה וכמה הרפתקאות וכו', שכלם הם בחינת נסיונות וצורופים ועליות וירידות בלי שעור. וכל כוננת ה' יתברך למובה, כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד (ברכות ס:). כי כל כוננתו יתברך הכל כדי שעל-ידי זה דיקא יעלה מכל המקומות שירד לשם לברר משם מה שיברר עד שיבוא למקום מנוחתו למקור נשמתו וכו'...

וזהו שאמר ה' יתברך לאברהם שמרמוז בזה לכל אדם שבעולם לך-לך שמוהיר את האדם שילך לעצמו, כי עצם האדם מה שנקרא אני הוא רק הנשמה (כמו שכתוב בהתורה 'הותם בתוך הותם' סימן כב לקוטי חלק א), וכן כשמדברין עם האדם לנבח ואומרים לו 'אתה' או 'לך', עקר הכוונה על הנשמה שהוא עצם האדם בידוע, וזהו שמוהרת התורה את האדם, 'לך-לך', שתלך לך לעצמך, הינו למקור נשמתך שכל הלוכה ונסיעתך וכל דרכיך בזה העולם, בכלם תכון לילך לך בעצמך הינו למקור נשמתך שזה עקר עצם האדם שמדברים עמו כנ"ל.

וזהו: מארצך, 'מארצך' דיקא. הינו מתוך ארציות ונשמיית שלך לאיזה ארציות ונשמיית שירדת לשם שנדמה לך שקשה לצאת משם אף-על-פי-כן אתה צריך להתגבר לילך מתוך ארצך דיקא לילך לך לנשמתך וכו' כנ"ל. וזהו: וממולדתך איך שנוולדת באיזה נשמיית שנוולדת אף-על-פי שגם זה מונע גדול, כמו שאמר דוד (תהלים נא): הן בעון חוללתי וכו' אף-על-פי-כן אתה מכרח לילך ממולדתך דיקא, לילך לך דיקא כנ"ל. ומבית אביך שהם המשפחה והשכנים וקרוביו ומידעיו שמגדל ביניהם, שגם מהם יש כמה וכמה מניעות לעבודת ה' יתברך שמונעים בכמה דרכים, לפעמים בנשמיית ולפעמים על-ידי דעותיהם וסברותיהם ההפוכות מן האמת, מכלם אתה צריך לצאת ולילך לך לנשמתך כנ"ל, כי אתה צריך להאמין שבודאי אין הקדוש-ברוך-הוא בא בטרוניא עם בריותיו (עבודה זרה ג). ובודאי יש לך כח לעמד בכל זה כמו שכתב אדמו"ר ז"ל (בסימן מו בלקוטי תניינא) שאין הקדוש-ברוך-הוא שולח

להאדם מניעות שלא יוכל לעמד בהם וכו'. וזהו: אל הארץ אשר אראך, שהוא ארץ-ישראל שהוא פלליות הקדשה, ששם הבית-המקדש, ששם מקור כל הנשמות, שעל זה מזהירו לך-לך לנשמתך כנ"ל. וזה שפרש רש"י: ולא גלה לו הארץ מיד כדי לחבבה בעיניו ולתת לו שכר על כל דבור ודבור. הינו כי זה עקר הנסיון של האדם מה שאין ה' יתברך מראה להאדם מיד בעת הנסיון מה שיוזכה אם יעמד בזה הנסיון והצרות, כי בודאי אם כל אדם היה רואה בזה העולם כל מה שיוזכה כשישבר תאוותיו ומדותיו הרעים, בודאי לא היה לו נסיון כלל, כי מי פתי וסכל שישליך נעימות לנצח בזה, אורות נשגבות כאלה בשביל שטות בזה ברנע קלה כזאת. אך עקר הנסיון מחמת שאינו רואה כל זה, על-כן צריך התחזקות גדול. וזה בחינת אל הארץ אשר אראך, שאין ה' יתברך מראה ארץ החיים ששם נעימות בימינו נצח, שהוא תכליתו הטוב הנצחי שעל-ידי זה כל הנסיון שלו, ואם יתגבר ויתחזק על מה שצריך להתגבר וירדף אחר התכלית הזו, יקבל שכר על כל דבור ודבור שדבר והתחנן לפני ה' יתברך לזכות לו, ואז יהיה חביב בעיניו הטוב שיוזכה שהוא בחינת ארץ-ישראל יותר ויותר, מאחר שלא שער בנפשו כלל שיוזכה לנעימות בזה וכו', וכמו שמצינו בכמה צדיקים שאמרו: 'ואני אמרתי לריק יגעתי וכו' אכן וכו' (ירושלמי עבודה זרה פ"ג ה"א) (נה):

אל הארץ אשר אראך

... ופרש רש"י: ולא גלה לו הארץ מיד, כדי לחבבה בעיניו ולתן לו שכר וכו'. וכן (בראשית כב, ב): על אחד הקרים אשר אמר אליך. וכן (יונה ג): וקרא עליה את הקריאה וכו'. כל זה הוא בחינת מה שכתוב בסוף התורה י"ב (לקוטי מוהר"ן חלק ב'), שגם על גדולי הצדיקים עובר בחינה זאת שקדם כל תורה מכרח לעבר דרך אלו הבלבולים וספקות, שהם בחינת לבוי סחרחר וכו' וכו', כמו שכתוב שם. וזהו בחינה מה שה' יתברך לא גלה לאברהם את הארץ מיד כדי שיצטרך לחפש ולבקש אחר רצונו היטב. וזה עקר הנסיון שלו וכן של כל הצדיקים. וכמו ששמעתי מפיו הקדוש שבשעת הנסיון של כל האדם, אין האדם בדתו בשלמות בענין הנסיון, כי אם היה דעתו שלם בזה, לא היה לו נסיון כלל. וכל זה הוא ענין הנ"ל שה' יתברך נסה את אברהם ולא גלה לו את הארץ מיד כדי שיהיה נבון ומספק, ואף-על-פי-כן יחפש ויבקש אחר רצונו, ועל-ידי זה דיקא יזכה שה' יתברך יגלה לו רצונו וירבה שכרו על-ידי זה, כי על-ידי הבקשה והחפוש יזכה לעליה

גדולה. וכן העקדה שנאמר בו: על אחד ההרים וכו'.
 וכן יונה שנאמר בו: וקרא עליה את הקריאה. כי יונה
 לפי דעתו לא הוטב בעיניו שליחות זה לניגוה, כמו
 שאמרו רבותינו ז"ל (מובא בפרוש רש"י יונה א), כי
 לא הבין עצם רחמי ה' ותברך עד היכן הם מגיעים,
 על-כן התעה אותו ה' ותברך, כמו שאמרו רבותינו
 ז"ל לענין זה: הקדוש ברוך הוא מתעה את הצדיקים
 וכו'. ולא גלה לו מיד כדי שיחפש ויבקש הרבה,
 ועל-ידי זה ישיג רצונו ומדת רחמיו המרבים, שהוא
 יתברך מרבה להיטיב ורוצה בתשובה אפלו של
 אמות העולם, מכל שבן של ישראל. ועל-כן באמת
 כשהיה יונה במעי הדגה הודה לה' יתברך על רבוי
 רחמיו כמו שכתוב שם (יונה ב): "מבטן שאול שועתי
 שמעת קולי וכו' ואני אמרתי נגרשתי מנגד עיניך
 וכו' כל משבריד ונליך עלי עברו וכו' אך אוסיף
 להביט אל היכל קדשך". שכל זה הוא ענין הבקשה
 והחפוש הנ"ל, שגם מבטן שאול ממש צריכין לצעק
 אל ה', כמו ששמעתי מפיו הקדוש שאמר בזה
 הלשון (שיחות הר"ן סימן שב): שהעקר הוא מבטן
 שאול שועתי (נו):

יב,ה

וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ

שמעתי מרבי יודל ספור דברים ששמע מרבנו
 זכרונו לברכה. ענה ואמר אברהם אבינו היה לו גם-
 כן יסורים גדולים ממעשיות באלו (כלומר כמו ענין
 המעשיות והיסורים שעוברים עליו) כי אברהם
 אבינו היה גם-כן מקרב בני הנעורים להשם יתברך.
 כי היה מגיר גרים בידוע.

ודרכו היה שהיה בא בתוך העיר, והיה רץ בתוך
 העיר, והיה צועק הוי הוי, גוואלד. והיו רצים אחריו
 כמו שרודפים אחר המשגע, והוא היה טוען עמהם
 הרבה שהם כלם בטעותים גדולים, כי היה בקי בכל
 השכליות והספרות של דרכי העבודה-זרה שלהם,
 כי העבודה-זרה של הקדמונים היו להם בזה כמה
 סברות ושכליות של טעות. ואברהם אבינו עליו
 השלום היה בקי מאד בכל סברותיהם ודרכי
 טעותיהם. והיה מוכיחם ומראה להם שהכל טעות,
 וגלה להם האמונה הקדושה האמתית. ונמשכו
 אחריו קצת בני הנעורים, כי זקנים לא היה מקרב,
 כי הזקנים כבר נשמשו בטעותיהם הרבה וקשה
 להשיבם מדרךם עוד, רק בני הנעורים נמשכו ורצו
 אחריו. והיה הולך מעיר לעיר והם רצו אחריו. והיו
 אביהם ונשותיהם חולקים עליהם, על אלו בני
 הנעורים, כי אמרו עליהם שיצאו לתרבות רעה
 ונשתמדו, עד שהיו מרחקים אותם מאד. עד שקצת
 בני הנעורים חזרו לסורם מחמת היסורים שהיו להם

מביתם מחותנם ומאביהם ומנשותיהם וכיוצא,
 וקצתם נשארו אצלו ונדבקו בו.
 והיה אברהם אבינו עוסק בזה הרבה לגלות האמונה
 הקדושה בעולם. והיה מחבר ספרים הרבה מאד על
 זה, אלפים ספרים. והיו לו בנים הרבה, ומסתמא
 מאחר שהיו בניו, היו כלם הולכים בדרך הישר, כי
 אפלו ישמעאל עשה תשובה. אך אחר-כך כשרצה
 אברהם אבינו להשאיר ספריו וחכמתו בעולם, היה
 חוקר ומתבונן בעצמו למי מבניו יניח ספריו
 וחכמתו, עד שנסכם אצלו להניח הכל ליצחק אבינו,
 ומסר לו הכל.

ואחר-כך היה יצחק גם-כן הולך בדרך זה, והיה
 מגיר גם-כן גרים הרבה וחבר גם-כן ספרים הרבה
 מאד בענין חזוק האמונה הקדושה. והיה מתבונן גם
 כן למי מבניו יניח ספריו וחכמתו, כי גם עשו הוטב
 בעיניו והטעה אותו עד שהיה אוהבו, כמבאר
 במקרא, כמו שכתוב (בראשית כה, כח): "ויאהב
 יצחק את עשו כי ציד בפיו" כמו שפרש רש"י שם
 שהיה מרמה את אביו בדבריו, והיה שואלו אבא
 איך מעשרין את המלח וכו'. אבל אף-על-פי-כן
 התבונן יצחק בדעתו עד שנתברר לו שהעקר הוא
 יעקב ומסר לו הכל.

וכן יעקב היה גם-כן עוסק בזה לקרב בני הנעורים
 להשם יתברך, וחבר כמה אלפים ספרים בענין
 האמונה כי הוא חבר ספרים הרבה מאד בענין
 האמונה הקדושה, גומאות ספרים. והוא למד עם כל
 בניו דרכי האמונה הקדושה, כי היו כלם צדיקים.
 אך אף-על-פי-כן חקר בדעתו למי למסר כל
 חכמתו, עד שמסר כל חכמתו ללוי, ולכלם מסר
 ראשי פרקים. ועל-כן שבט לוי היו דבוקים וחזקים
 בהאמונה הקדושה יותר מכלם. ועל-כן שבט לוי לא
 טעו בעגל, וגם לא היה עליהם שום עבודת מצרים,
 כי שבט לוי היו חזקים בהאמונה הקדושה יותר
 מכלם... (נו):

יב,ט

הַלֹּךְ וְנֹסֵעַ הַנִּגְבָּה

... וזהו: וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו
 לוט, הינו שהחשף ברוך תמיד אחר הקדושה. כי לוט
 בחינת לטותא כמו שכתוב בזהר הקדוש, בחינת
 החשף שהוא בחינת שקר שהוא עקר זהמת הנחש
 בחינת ארור אתה, הינו שהחשף בחינת לוט הולך
 תמיד אחר אברהם להחשיף לו חס ושלום, שבכל
 פעם שהאדם עומד להתפלל וכו' שזהו בחינת
 שמושף עצמו לארץ-ישראל וכו', כי הכל בחינה
 אחת, אזי תכף וילך אתו לוט — שהחשף ברוך

אחריו ורוצה להחשיך לו חס ושלוש. וזה כל העבודה והיניעה של הצדיקים והכשרים לברר האמת מתוך השבת אפלת השקר המסבב בכמה וכמה מיני סבובים וליצנות וערמומיות בלי שעור. ומי שרוצה לחוס על עצמו הוא מושך עצמו תמיד אל האמת לאמתו, וזהו בחינת: ויסע אברהם הלך ונסוע הנגבה, שהוא דרום שהוא ימין בחינת אמת דתליא בעתיקא דאיהו כלא ימינא, שבכל מקום שהלך ונסע בגשמיות ורוחניות הלך ונסע והמשיך עצמו תמיד לימין שהוא האמת. כי אי אפשר להודיע לאדם דרך האמת בפרטי פרטיות בכל דבר ובכל עת וזמן, רק המשכיל החפץ באמת הוא מסתכל בכל פעם בכל דבר על נקדת האמת, והולך ונסע ומושך עצמו תמיד לימין שהוא בחינת אמת בבחינת הלך ונסוע הנגבה וכו' (נח):

יב,

ויהי רעב בארץ

וזהו: ויהי רעב בארץ וירד אברהם מצרימה, ואמרו רבותינו ז"ל ומוכא בפרוש רש"י שזה היה נסיון גדול שלו שהוא מזהירו לעלות לארץ ישראל, ועכשו משיאו לצאת ממנה. זה כלל כל דברינו, שצריכין להיות עיל ונפיק ולהיות בקי בזה מאד, ולבלי לפל בדתו מזה מפל שכן שלא להרהר אחר ה' יתברך רק להאמין כי צדיק ה' וישר משפטיו, וכל כוננתו רק לטובה, כמו שהיה אצל אברהם שבשוא לארץ ישראל היה שם דיקא רעב עד שהכרח לצאת מארץ ישראל למצרים שזהו בחינת ונפיק, ואף-על-פי-כן לא הרהר אחר ה' יתברך רק עמד בנסיון במצרים עד שזכה לעלות משם כבוד מאד במקנה בכסף ובזהב שהוא בחינת ניצוצות הקדושים שברר שם כמוכא. וכן עובר על כל אדם, וכן מוכא בספרים ובדברי אדמו"ר ז"ל (בסימן ח בהתורה דאיתי מגורת זהב) שכל הירידות והעליות של האדם מרמזין בפסוק וירד אברהם מצרימה, ויעל אברהם ממצרים, הינו כנ"ל, שכל זה הוא בחינת בקי בעיל בקי בנפיק.

וזהו וילך למסעיו עד המקום אשר היה שם אהלו בתחלה וכו' אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשונה, ויקרא שם אברהם בשם ה', ופרש רש"י: וגם עכשו קרא שם בשם ה', הינו בשמתגברין בבחינת ונפיק בכל הירידות שירד לשם עד שחזורין למקומו, צריכין לחזר וילך בדרך הראשון לחזר לקרא בשם ה' כמו בתחלה בבחינת ויקרא שם אברהם בשם ה' — וגם עכשו קרא שם בשם ה', שלא נפל מדרבו הטוב מכל מה שעבר עליו, רק הוא חוזר בכל פעם לדברו האמת לקרא תמיד לה' יתברך

וכו.

גם ויהי רעב בארץ וכו' מרמז על כל אדם שרב יציאתו לשוק שזהו בחינת ונפיק וכו', העקר הוא על ידי חסרון הפרנסה כידוע, וזהו: ויהי רעב בארץ, בחינת חסרון הפרנסה, ועל ידי זה וירד אברהם מצרימה, שהוא בחינת מרדת המשא ומתן ששם סכנת תאות ממון שהוא בחינת עבודה זרה שזהו בחינת מצרים (כמו שכתוב בהמעשה של הבעל תפלה (ספורי מעשיות יב) שמרמות בישעיה (בקפיטל לא) הוי היורדים מצרים לעזרה וכו') אבל בחינת אברהם שהוא איש הישראלי שזוכה להיות בקי בעיל ונפיק כנ"ל, גם שם במצרים בתוך מרדת המשא ומתן וכו', הוא מתגבר שלא ישתקע שם חס ושלוש, רק גם שם הוא זוכר בה' יתברך עד שמברר משם דיקא ניצוצות קדושים הרבה ועולה משם עמהם בבחינת ויעל אברהם ממצרים וכו' (נט):

יבז

וינגע ה' את פרעה

... וזהו בחינת לקיחת שרה לבית פרעה ולקחת אסתר לבית אחשוורוש, כי שרה ואסתר הם בחינה אחת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה נח): למה זכתה אסתר למאה עשרים ושבע מדינות וכו', כי שרה ואסתר הם בחינת מלכות דקדשה. שהסמרא אחרא התגברה ורצו להפריד שרה בחינת מלכות דקדשה מאברהם שהוא בחינת המחין הקדושים וללקחה לבית פרעה הרשע, אבל ה' לא יעזבנה בידו, אדרבא, על ידי זה דיקא הכניעה אותו מאד בבחינת עת אשר שלט האדם באדם לרע לו, כי הוציאה ממנו עשירות גדול לאברהם, שהוא בחינת ניצוצות הקדושים, והכניעה והפילה את פרעה מאד בבחינת (בראשית יב, יז) וינגע ה' את פרעה ננעים גדולים וכו'. ועל ידי זה היה כח למשה ולישראל להכות את פרעה אחר כך ולהוציא את ישראל מרשותו וכמוכא.

ואסתר, מחמת שאז בתקף הגלות התגברה הסמרא אחרא יותר ויותר, בפרט שהתגברה קלפת המן עמלק שכלול מכל העובדי כוכבים מכל הסמרא אחרא ותקלפות, על-כן היה ההכרח שתלקח אסתר לבית המלך לנמרי ולא תחזור מיד, כי כל מה שהקלפה קשה וחזקה ביותר בהכרח שתירד הקדשה הגבה לשם יותר ויותר ותהיה שם בגלות יותר עד שתתגבר בגדל כחה על ידי זה דיקא ותכניע אותה ותשפילה כמו שהפילה אסתר את המן הרשע, ימח שמו, וסיעתו, דיקא על ידי זה שגלקחה לבית אחשוורוש, שכל זה הוא בחינת עת אשר שלט וכו' (ס):

וַיִּנָּע ה' אֶת-פְּרֵעָה נְנָעִים גְּדֹלִים וְאֵת בֵּיתוֹ

וְזֶה בַּחֲנִינָת לְקִיחַת שָׂרָה לְבֵית פְּרֵעָה שְׁנַסְמָךְ לְזוֹה, שֶׁהִכַּל בַּבְּחִינָה שֶׁהַצְדָּקָת הַכְרַחָה לִירֵד לְמָקוֹם טָמֵא וּמִטְנָף כּוֹה כְּדֵי שֶׁפְּעֵצִים כְּחֵה תִּבְקֵשׁ וּתְחַפֵּשׂ גַּם שֵׁם אֶת ה' יִתְבָּרַךְ וְעַל-יָדֵי זֶה תַעֲלֶה עִם אֲבֵרָהֶם בַּעֲלִיָּה גְדוּלָה בַּבְּחִינָת (בְּרֵאשִׁית יג, א): וַיַּעַל אֲבָרָם מִמִּצְרַיִם. וְעַל-יָדֵי זֶה הִכִּינָה הַצֵּלָה וַיְשׁוּעָה גְדוּלָה לְיִשְׂרָאֵל בְּגִלּוֹת מִצְרַיִם שְׁעַל-יָדֵי זֶה לֹא יִכְלֶה טָמְאָת מִצְרַיִם לְשַׁלֵּט בָּהֶם וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם עַל-יָדֵי עֶשֶׂר מַכּוֹת שֶׁהִכָּה אֶת פְּרֵעָה וּמִצְרַיִם, שֶׁכָּל זֶה הָיָה עַל-יָדֵי (שֵׁם יב, יז): "וַיִּנָּע ה' אֶת פְּרֵעָה וְאֵת בֵּיתוֹ" כְּשֶׁלָּקַח אֶת שָׂרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, כִּי עַל-יָדֵי זֶה הִמְשִׁיכָה דֶרֶךְ לְיִשְׂרָאֵל שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁיִּהְיוּ בְּגִלּוֹת אָפְלוּ בְּמִקּוֹמוֹת הַמִּטְנָפִים מְאֹד גַּם שֵׁם יִבְקֶשׁוּ וַיִּחַפְּשׁוּ בַּבְּחִינָת אִי"ה וְכוּ', וְעַל-יָדֵי זֶה יַעֲלוּ מִשָּׁם. וְזֶהוּ גַם בֶּן בַּחֲנִינָת לְקִיחַת אֶסְתֵּר לְבֵית אַחַשְׁוֵרוּשׁ שָׂאוּ צַעֲקָה: "אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי" (תְּהִלִּים כב), כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְגִלָּה טו). וְעַל-יָדֵי זֶה הָיָה מִפְּלֵת הַמֶּן-עַמְלֵק שֶׁהוּא תִקְוָה זְהֻמַּת הַסְטֵרָא אַחֲרָא, הַכֹּל בַּבְּחִינָה הַגּוֹל כְּדֵי לְהוֹרֹת לְיִשְׂרָאֵל שְׁנֵם בְּמִקּוֹמוֹת הַמִּטְנָפִים יִצְעֲקוּ אֵל ה' וַיִּחַפְּשׁוּ וַיִּבְקֶשׁוּ אוֹתוֹ, וְכִמוֹ שֶׁעָשׂוּ אֹז מֵרַדְכִי וְאֶסְתֵּר שֶׁכִּנְסוּ אֶת כָּל הַיְּהוּדִים לְזַעַק הַרְבֵּה לָהּ. וְכֵן צְרִיכִין בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכָל־לַיּוֹת יִשְׂרָאֵל וּבִפְרָטִיּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַקֵּשׁ תְּמִיד אֶת ה' יִתְבָּרַךְ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא וּלְזַעַק בְּכָל עֵת לָהּ יִתְבָּרַךְ בַּבְּחִינָת מִבְּטָן שְׂאוֹל שׁוֹעֲתִי. וְאֵל יִתְיַאֵשׁ מִן הַצַּעֲקָה וְהַבְּקָשָׁה לְעוֹלָם עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם (סא):

אִם הַשְּׂמַאל וְאִימְנָה

... הֵינּוּ שֶׁאֲבֵרָהֶם שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת אֵמֶת טָעֵן עִם לוֹט שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת שֶׁקָּר וְהַשֵּׁף הַרוּצָה לְסַבֵּב אֶת הָאֵמֶת בְּכַמָּה מֵינֵי סְבוּבִים בְּלִי שְׁעוֹר, וְטָעֵן עִמוֹ אֲבֵרָהֶם הַפֶּרֶד גַּא מַעֲלִי, כִּי אֵינִי אֵינִי רוּצָה לִילֵךְ בְּדַרְכֵיכֶם, אִךְ בְּכָל מָקוֹם שֶׁתִּפְנֶה אֵנִי אֶפְנֶה לְצַד אַחֵר: "אִם הַשְּׂמַאל וְאִימְנָה", הֵינּוּ אִם תִּרְצָה לְסַבֵּב וּלְבַלְבֵּל אוֹתִי בַּבְּחִינָת שְׂמַאל דִּהֵינּוּ בְּתַאוּת וּבְהַרְהוּרִים וְכוּ' שֶׁהֵם מִסְטֵרָא דְשְׂמַאלָא, "וְאִימְנָה" — אֵנִי אִמְשִׁיד עֲצָמִי לְצַד יְמִין שֶׁהוּא דֶרֶךְ הַתּוֹרָה דֶּרֶךְ הָאֵמֶת, כִּי אֵנִי מוֹשֵׁף עֲצָמִי רַק לְדֶרֶךְ הַתּוֹרָה בְּאֵמֶת שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת יְמִין. וְאִם הַיְמִין — הֵינּוּ אִם אֶתָּה תֹאמַר שֶׁאֶתָּה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יְמִין, כִּי עַל-פִּי רַב הַשֵּׁקֶר וְהַחֲשָׁד מְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵמֶת וְאוֹמֵר שֶׁהוּא חֲפִיץ רַק בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ ז"ל

בְּתַחֲלַת הַסִּפְרָ שֶׁהֵצִיר הָרַע מְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת וְכוּ', וְכִמוֹ כֵּן מַצּוֹי הַרְבֵּה בְּעֵינֵי הַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁבְּאֲדָם שְׁעַל-פִּי רַב מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ עַל-יָדֵי שְׂרוּצָה לְהַפְּךְ הָאֵמֶת, וְכֵן בְּעֵינֵי בְּנֵי אָדָם הַרוּצִים לְמַנַּע מִדֶּרֶךְ הָאֵמֶת שֶׁהֵם אוֹמְרִים לְרַע טוֹב וּלְטוֹב רַע וְאוֹמְרִים שֶׁהֵם רוּצִים לְהַדְרִיךְ אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ הָאֵמֶת כְּאִלוֹ הָאֵמֶת שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת יְמִין אֲצִלָּם, וְעַל זֶה טָעֵן אֲבֵרָהֶם: וְאִם הַיְמִין וְאִשְׁמַאֲיִלָּה, הֵינּוּ שֵׁאִם אֶתָּה תִּרְצָה לְהַיְמִין דִּהֵינּוּ מַה שֶׁנִּקְרָא אֲצִלָּךְ יְמִין, אֵינִי וְאִשְׁמַאֲיִלָּה — אֵנִי אֶתָּה מַעֲלִיךְ וְאֶפְנֶה לְצַד אַחֵר לְשְׂמַאל, כִּי אֵינִי חֲפִיץ יְמִין שְׁלָךְ, כִּי בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ יְמִין שְׁלָךְ הוּא שְׂמַאל וְשֶׁקֶר גְּמוּר מֵאַחַר שֶׁבְּאֵמֶת אֶתָּה חֲפִיץ בְּהַסְתוֹתֶיךָ לְהַדִּיחַ אוֹתִי חָס וְשָׁלוֹם מִנִּקְדַּת הָאֵמֶת, עַל-כֵּן אֵינִי חֲפִיץ יְמִין שְׁלָךְ, וְאֶפְנֶה לְשְׂמַאל דִּהֵינּוּ מַה שְׁלָךְ בְּרִיד הוּא שְׂמַאל.

וְעַתָּה צְדָקוּ יָפֵה דְבַרֵי הַמְדַרְשׁ שֶׁאָמַר מִן כָּל אֶתֶר אֲנִי מִשְׂמַאֲיִל לְהַהוּא גְּבֵרָא, כִּי בּוֹדָאֵי בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ נִשְׂאָר לוֹט תְּמִיד בְּשְׂמַאל, כִּי עֵקֶר בַּחֲנִינָת יְמִין הוּא אֵמֶת שֶׁהוּא כְּלֵא יְמִינָא. וְכִי שְׁנוּטָה מִהָאֵמֶת אַף-עַל-פִּי שֶׁמְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת וְאוֹמֵר שֶׁכֵּךְ הוּא הָאֵמֶת בַּחֲנִינָת יְמִין, בְּאֵמֶת הַכֹּל הוּא שְׂמַאל גְּמוּר, כִּי הָאֵמֶת הוּא אַחֵר, וּבְכָל צַד וּפְנֵה שֶׁהָאֵמֶת הוּא בֶּן, זֶהוּ עֵקֶר הַיְמִין. וְכִמוֹ לְמִשְׁלַל כְּשֶׁאֶחָד הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וַיֵּשׁ לְפָנָיו שְׁנֵי דְרָכִים: אֶחָד לְיְמִין לְעִיר צֶפֶת, וְהַשְּׂנִי לְשְׂמַאל לְעִיר סְבָרְיָה וְכִיֵּצֵא, כְּשֶׁהוּא צָרִיךְ לְסְבָרְיָה, אֵינִי הַדֶּרֶךְ לְצַד שְׂמַאל הוּא אֵמֶת הַדֶּרֶךְ שְׁלוֹ וְהוּא אֲצִלוֹ הַדֶּרֶךְ הַמִּיָּמִן. וְהַדֶּרֶךְ הַיְמִין שְׁפוּנָה לְצֶפֶת, הוּא שְׂמַאל אֲצִלוֹ מֵאַחַר שֶׁאֵין צָרִיךְ לְשֵׁם וְהוּא פְּשוּט. כְּמוֹ-כֵן בְּכָל הַדְרָכִים וְהַעֲצוֹת בְּדַרְכֵי ה', כְּשֶׁהַפְּעַל דְּבַר וְאִנְשֵׁי מְלַבִּישִׁין עֲצָמָן בְּמַצּוֹת כְּאִלוֹ הֵם רוּצִים לְהַדְרִיכוֹ בְּדֶרֶךְ הַמִּיָּמִן, מֵאַחַר שֶׁהָאֵמֶת אֵינּוּ בֶּן צְרִיכִין לְפָנוֹת מַעֲלִיהֶם אַף-עַל-פִּי שֶׁלְּפִי דַעְתָּם הוּא לְשְׂמַאל, כִּי בְּאֵמֶת זֶה הַשְּׂמַאל הוּא עֵקֶר הַיְמִין מֵאַחַר שֶׁהָאֵמֶת הוּא כֶּף. וְזֶהוּ: אִם הַיְמִין וְאִשְׁמַאֲיִלָּה, שְׂנֵאֵי אֶפְנֶה לְשְׂמַאל מִהַיְמִין שְׁלָךְ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֶתָּה תִּשְׂאָר תְּמִיד בְּשְׂמַאל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּמְדַרְשׁ הַגָּזֵל: וְאִשְׁמַאֲלָה אֵין בְּתִיב כְּאֵן, אֲלֵא וְאִשְׁמַאֲיִלָּה, מִן כָּל אֶתֶר אֲנִי מִשְׂמַאֲיִל לְהַהוּא גְּבֵרָא. כִּי תְּמִיד יִשְׂאָר בַּחֲנִינָת לוֹט שֶׁהוּא חֲשֵׁכַת הַשֵּׁקֶר בְּשְׂמַאל (סב):

וְהָאֵמֶן בַּה' וַיַּחֲשֶׁבָה לוֹ צְדָקָה

אֵמוּנָה חֲשׂוֹב בְּצְדָקָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ט"ו, ו): וְהָאֵמֶן בַּה' וַיַּחֲשֶׁבָה לוֹ צְדָקָה. וְעַל-יָדֵי זֶה זוֹכָה לְבָנִים. אֵמוּנָה בְּגִימְטְרִיָּה בְּנִים (סג):

במה אדע

... כל הפגמים שחשבו רבותינו ז"ל על גדולי הצדיקים אבות העולם כלם היו בבחינה זאת שלפי בחינת קדשם דחקו את השעה, כמו ענין אברהם אבינו שאמר במה אדע כי אירשנה שעקר הפגם והשגיאה שהיה דוחק את השעה, כי תקף בשהבטיחו ה' יתברך אז על ירשת ארץ ישראל היה רוצה שיגמר הדבר מיד ולידע מיד באיזה דרך ואופן יירשו אותה. כי זה כלל גדול שכל אבות העולם הסתכלו על הקץ האחרון שיתאחר מאד ורצו להשיגו מיד. ועל-כן שאל אברהם במה אדע כי אירשנה כי ראה מרחוק ברוח קדשו שאף-על-פי שישראל יבשו ארץ ישראל אבל אחר-כך יגלו משם וארץ ישראל לא יהיה בידם ותארך הגלות מאד, על-כן רצה לדחוק את השעה שה' יתברך יודיע לו תקף הקץ האחרון איך יירשנה לנצח, ועל-כן פגם בזה כי אסור לדחוק את השעה, ובפרט בענין הקץ האחרון שהוא קץ הפלאות... (סד):

טו,יב

ותרדמה נפלה על אברם

יש אנשים בשרים שאין להם פרנסה ויש להם דחק ובלבולים גדולים מזה והוא טובה להעולם. ודע שיש דבורים יקרים שיוצאים על ידי בלבולים דיקא. אף יש חלוקים בין הבלבולים וכמוכא במדרש (בראשית רבה, יט): שיש תרדמה של נבואה כמו שכתוב (בראשית טו-יב): ותרדמה נפלה על אברם. ויש תרדמה של שטות וכו'. תרדמה הוא בלבול הדעת (סה):

טו,יד

ואחרי כן יצאו ברכוש גדול

... כי מה שישראל הם כבושים בגולה בתחלה בכל מקום שהם מטלטלים שם, זה מחמת שבכל מקום יש ניצוצות ונפשות קדושות הרבה שנדחו ונפוצו ונתפזרו לשם על-ידי הטא אדם הראשון ועל-ידי הטאי כל הדורות עד היום הזה, ואלו הניצוצות והנפשות מצפים ומחכים תמיד שיבוא לשם איש הישראלי. ותקף שבא לשם איש הישראלי הם נופלים עליו ומסבבים אותו ונתאחזים בו כדי שיתקנם. ומחמת שאלו הניצוצות מנחים בין הגוים ובין הקלפות שהם נאחזים ומהדקים בהם מאד, על-ידי זה יש יסורים גדולים לאיש הישראלי שבא לשם, כי גם הקלפות וכו' וכל המחשבות רעות וזרות ובלבולים וכו' הבאים מהם נאחזין בו מחמת שרואים שהניצוצות רוצים להתתקן. ועקר התאחזם

והתגרותם הוא בעת שזה האיש עוסק באיזה דבר שבקדשה שאז הוא זמן תקונם ונאלתם של הניצוצות מבין העכו"ם והקלפות כידוע ומוכן כל זה בספרי רבנו ז"ל בכמה מקומות ומוכן ברמז גם בספרי הזהר וכל כתבי האר"י ז"ל, שהם אחד מהיסודות הגדולות שספרי האר"י ז"ל והזהר מיסדים עליהם כידוע למבינים במקומות אין מספר. וזהו בחינת תכבד העבודה על האנשים וכו' בחינת ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה וכו', וזהו תקף אריכת הגלות בפרט עכשו כי כל מה שסמוך יותר ויותר אל הקץ מתגברים ומתגרים יותר כל המתנגדים אל הקדשה והקלפות והתאוות והנסיגות והבלבולים וכו' כמבאר במקום אחר. וצריכין התחזקות גדול מאד מאד בנגדם ולצפות ולחכות לישועת ה' בכל עת בכל מקום שבאים לשם בגלות וטלטול עד ישקיף וירא ד' משמים, ואז יזכה שלא די שיצא ויעלה משם לחרות בעצמו אף גם יברר ויעלה משם כמה וכמה ניצוצות השיכים לחלק שרש נשמתו בבחינת ונשאר גם הוא לאלקינו (כמבואר בלקוטי מוהר"ן ב', תורה ע"ו) עד שגם המקום בעצמו יתקדש בקדשה גדולה שילמדו בו תורה ברבים בבחינת עתידין בתי תרשיאות וכו'. וזה בחינת ואחרי כן יצאו ברכוש גדול הנאמר גם על הגלות הזה כידוע. כמו שאמרו רבותינו ז"ל וגם את הגוי לרבות גלות כל הארבע מלכיות (סו):

י"א

התהלך לפני והיה תמים

וזה בחינת מצות מילה, שהוא מצוה שקבלו ישראל בשמחה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, שהוא בחינת תקון הברית. כי הערלה הוא מום, בחינת חסרון, כי המום הוא חסרון, ואפלו יתר איבר הוא מום בחינת חסרון. וזהו בחינת הערלה, שהוא יתרון, בחינת מותרות, אבל באמת הוא חסרון ומום, כמו שפרש רש"י (בראשית יז, א): התהלך לפני והיה תמים — שכל זמן שהערלה בך אתה בעל מום לפני. כי זהו בחינת 'כל המוסר גורע', שהוא בחינת הקלפות שנקראין מותרות, שזהו בחינת: עשתי-עשר יריעות עזים, כמובא, כידוע:

כי באמת רואין בחוש שהערלה הוא יתרון בגוף האדם, כי אין שום איבר באדם שאם יחתכו ממנו חתיכה ישאר האיבר בתכלית השלמות יותר מבתחלה בלי שום חסרון, כמו שרואין זאת במצות מילה, שדיקא אחר חתוך הערלה והפריעה מתגלה העטרה ורואין בחוש שזהו עקר תבנית האיבר באמת, צלם דמות תבניתו, והערלה שהיתה עליו היא רק קלפה ממש, כמו מוץ ותבן ושאר הקלפות

ישראל בשם שמכרכין אותו, כי כל שמות בני ישראל הם בחינת שם ה', שם הצדיק, כי שמו משתף בשמנו. ועל-כן אברהם אבינו שהוא ראש לנמולים בשצוה אותו ה' יתברך על המילה, אז הנדיל שמו, כמו שכתוב (בראשית יז, ד-ה): "אני הנה בריתי אתך וכו' ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם", כי מצות מילה שעל ידה מבטלין בחינת ההעלמה, על-ידי זה נגדל שם הצדיק בחינת ולא יקרא עוד את שמך אברם כי אם אברהם, הינו שהנדיל שמו, שהוא בחינת הנדלת שם ה', שזה זוכין על-ידי שבטלו ההעלמה על-ידי מצות מילה. ומשם ממשיכין שם התינוק הנמול שיהיה נקרא בשם ישראל, שהוא בחינת שם ה', שם הצדיק, שנגדל עתה על-ידי מצות מילה (סט):

שסביב התבואה והפרות, שאין נכר הפרי כי אם בשמפרישין ומבדילין ממנה הקלפה הקודמת לפרי, כמו כן ממש רואין בחוש למי שמסתכל על האמת, שהערלה היא קלפה ממש, וכשחותכין ומפרישין ומבדילין אותה, אז נראה עקר אמתיות עלם דמות האדם דקדושה, כי אז נתגלה העטרה בשלמות בלי שום הכר חתך. כי כך ברא ה' יתברך איבר זה בכונה שהוא משנה מכל האיברים שבאדם, כי אין שום איבר כזה שבשיחתו ממונו איזה חלק יהיה נשאר צלמו בתמונה שלמה כמו זה האיבר אחר חתוך הערלה והפריעה.

נמצא, כשמעבירין הערלה, שהוא המום, בחינת חסרון, בחינת תאות עולם הנה וחקמותיו שכלם חסרונות הנמשכין מהמותרות, בבחינת כל המוסף גורע, וכשמעבירין המותרות, אז דיקא נשלם החסרון, כי אז דיקא נקרא "תמים" בחינת: התהלך לפני והיה תמים, כי אז דיקא יכול לדבק את עצמו בחי החיים ששם כל השלמות (סז):

י"א

התהלך לפני והיה תמים

הערלה הוא בחינת מום, בחינת חסרון, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: "התהלך לפני והיה תמים", שכל-זמן שהערלה בך אתה בעל-מום לפני, כי הערלה הוא מותרות גמור, כנראה בחוש, ומותרות הוא בחינת חסרון, בחינת כל המוסף גורע, שזה בחינת הקלפות שנקראין מותרות, ומהם עקר כל החסרונות. ועל-כן כשמעבירין הערלה, שהוא בחינת מותרות, שזה בחינת כלל תאות עולם הנה והבלי וחקמותיו, שכלם הם מותרות, ועל-כן באמת הם חסרונות גמורים, כי על-ידי-זה העולם מלא חסרונות וכל אחד חסר לו תמיד. אבל כשמעבירין המותרות, אז דיקא נשלם החסרון, ואז דיקא נקרא תמים, בחינת "התהלך לפני והיה תמים", כי אז דיקא יכול לדבק עצמו בחי החיים יתברך, ששם כל השלמות... (סח):

י"ד-ה

אני הנה בריתי אתך ...

והיה שמך אברהם

וזה בחינת השם שנותנין להתינוק בשעת המילה, כי על-ידי שחותכין ומעבירין הערלה שהיא בחינת קלפת עמלק, שהיא בחינת ההעלמה וההסתרה, שעל ידה הנה נעלם ונסתר אור הצדיק יסוד עולם וכו'. ועכשו שהעבירו ובטלו ההעלמה אזי חוזר ונתגלה בחינת שם ה', שהוא בחינת אור הצדיק וכו', ומשם נמשך שם התינוק הנמול שנקרא בשם

(נג) לקוטי הלכות - הלכות גניבה ה' - אות ז' מתוך אוצר

היראה - אמת - ע"ד

(נד) לקוטי הלכות - הלכות גניבה ה' - ז', ח'

(נה) לקוטי הלכות - הלכות שבת ז' - ע"ה

(נו) לקוטי הלכות - הלכות נפילת אפים ו' - ח'

(נז) חיי מוהר"ן - שצ"ה - ד'

(נח) לקוטי הלכות - הלכות גנבה ה' - ה'

(נט) לקוטי הלכות - הלכות שבת ז' - ע"ה

(ס) לקוטי הלכות - הלכות תפילין ו' - כ"ו

(סא) לקוטי הלכות - הלכות נפילת אפים ו' - ט'

(סב) לקוטי הלכות - הלכות גניבה ה' - ו'

(סג) שיחות הר"ן - לד

(סד) לקוטי הלכות - הלכות גזילה ה' - ח'

(סה) שיחות הר"ן - יג

(סו) לקוטי הלכות - הלכות חלה ותרומות ומעשרות ד' - ב'

(סז) לקוטי הלכות - הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג' -

ל"ה

(סח) לקוטי הלכות - הלכות פריה ורביה ג' - אות ל"ה מתוך

אוצר היראה - מילה ופדיון הבן - מ"ט

(סט) לקוטי הלכות - הלכות תפילין ז' - ח'

שבת שלום

השבת של רבי נחמן מברסלב 054-8429006
תרומות: חשבון בנק הדואר 89-2255-7